



# NASTOLATEK Z EKONOMIĄ NA "TY"

**“REKLAMA DŹWIGNIĄ  
HANDLU”**





# Gospodarka

**Gospodarka** - system gospodarstw domowych, rolnych, przedsiębiorstw, instytucji publicznych i prywatnych zapewniający zaspokojenie potrzeb określonej populacji, współcześnie najczęściej regulowany przez państwo lub rynek

**Gospodarka rynkowa** - Jest to rodzaj gospodarki, gdzie działalność prowadzona przez podmioty gospodarcze, odbywa się bez interwencjonizmu państwowego. Podmioty gospodarcze wyznaczające cele, sposoby ich realizacji, odgrywają zasadniczą rolę w jej kształtowaniu. Gospodarka rynkowa oznacza sytuację, w której mechanizm wolnych cen rynkowych zmienia się zależnie od istniejącego popytu i podaży. Jej ogólną zasadą jest wolność konkurencji.



# Gospodarka

**Gospodarka nakazowo-rozdzielcza** - każda bez żadnego wyjątku decyzja dokonywana jest przez organ państwowy, a w praktyce nigdzie nie występuje. Państwo, które staje się decydentem fabryk i ziemi, podejmowało decyzje o tym, co ludzie powinni konsumować, jaką metodą wytwarzać dobra i w jakim wymiarze godzinowym pracować.



# Gospodarka

**Gospodarka mieszana** - to system, który łączy w sobie cechy rynku i sposobu zarządzania tradycyjnych gospodarek. To połączenie zarówno sektora prywatnego jak i publicznego. Gospodarka mieszana ma trzy następujące cechy gospodarki rynkowej. Po pierwsze, chroni własność prywatną. Po drugie, pozwala to na ustalenie cen na wolnym rynku i funkcjonowanie/ działanie na prawach podaży i popytu. Po trzeciej, siłą napędową jest motywacja do osobistego interesu jednostek.

Gospodarka mieszana ma pewne cechy gospodarki nakazowej w strategicznych obszarach. Przede wszystkim, pozwala rządowi chronić swoją siłę roboczą i ludzi. W gospodarce tej środki produkcji mają charakter prywatny bądź publiczny oraz istnieje wolna konkurencja w obszarze biznesu, szkolnictwa, służby zdrowia, prawa i administracji,



# PKB 1/7

Przedsiębiorcy podejmują decyzje gospodarcze dotyczące własnego przedsiębiorstwa. Konsumenci dysponują swoim budżetem według własnego uznania. Jedni i drudzy są jednak częścią gospodarki - zarówno krajowej, jak i globalnej. Funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz stan budżetu domowego zależą więc nie tylko od tego, jak dużą wiedzę na temat przedsiębiorczości i gospodarowania finansami osobistymi mają przedsiębiorcy i konsumenci. Istotne jest też to, czy rozumieją funkcjonowanie całej gospodarki, mechanizmów z nią rządzących i problemów, które się pojawiają.



# PKB 2/7

Aby zrozumieć, jak działa gospodarka, potrzebujemy danych opisujących jej stan. Bez nich nie jesteśmy w stanie ocenić, czy gospodarka się rozwija i czy polityka gospodarcza rządu przynosi dobre efekty. Z tego powodu ekonomiści opracowali zestaw statystyk które umożliwiają sprawdzenie poziomu aktywności gospodarczej i zachodzących w ty obszarze zmian. Jest to tzw. system rachunków narodowych. Najważniejsze miejsce w tym systemie zajmuje wskaźnik PKB, czyli produkt krajowy brutto.

**PKB** - suma wartości rynkowej wszystkich końcowych dóbr i usług wytworzonych w danym kraju w określonym czasie (zazwyczaj w ciągu roku).

# PKB 3/7

Każdy z elementów definicji ma istotne znaczenie:

- **Wartość rynkowa** - oznacza, że bierzemy pod uwagę ceny z rynku. Jeśli coś zostało sprzedane za 10 zł, to tyle wynosi wkład tej rzeczy do PKB, niezależnie od tego, co to jest. Wynika z tego również, że jeżeli coś nie ma ceny, to nie może być wliczone do PKB.
- **Końcowych** - oznacza, że liczymy tylko wartość dóbr finalnych, ponieważ zawierają one w sobie wartość wszystkich materiałów i działań wykorzystanych do ich produkcji. Jeśli krzesło kosztuje 150 zł, a drewno użyte do jego produkcji kosztowało 60 zł, liczymy tylko wartość krzesła, ponieważ w innym przypadku drewno byłoby policzone podwójnie.



# PKB 4/7

Każdy z elementów definicji ma istotne znaczenie:

- **Dóbr i usług** - wskazuje, że do PKB wlicza się zarówno dobra materialne (żywność, meble, telefony komórkowe, samochody itp.), jak i usługi (lekcje w szkołach, przesyłki kurierskie, naprawy samochodów, wizyty u fryzjera itp.).
- **W kraju** - oznacza, że PKB mierzy tylko produkcję i usługi wykonane na obszarze danego kraju. Jeśli włoska firma produkująca samochody ma fabrykę na terenie Polski, wartość tej produkcji wlicza się do polskiego PKB.
- **W określonym czasie** - najczęściej brany pod uwagę jest rok, a czasami kwartał.





# PKB 5/7

## PKB informuje nas o kilku istotnych rzeczach:

- Pokazuje, jak duża jest gospodarka danego państwa. Funkcjonowanie gospodarki polega na dostarczaniu dóbr i usług, których potrzebują ludzie. Innymi słowy, pracujemy po to, aby wytworzyć coś, czego potrzebują inni, a w zamian za uzyskane wynagrodzenie kupujemy to, czego potrzebujemy. Zatem im więcej wyprodukujemy w Polsce dóbr i usług, które ktoś zechce kupić, tym bogatsi będziemy.
- Na podstawie informacji o PKB w kolejnych latach możemy przeanalizować, jak zmienia się gospodarka. Czy się rozwija? Jak zmieniają się poszczególne części PKB? Jakie są prognozy na przyszłość? Często w ten sposób ocenia się politykę gospodarczą prowadzoną przez rząd. Musimy przy tym jednak pamiętać, że wartość PKB i jej zmiana zależy od rządu tylko w ograniczonym stopniu.



# PKB 6/7

PKB informuje nas o kilku istotnych rzeczach:

- Dzięki PKB możemy oszacować przeciętną zamożność ludzi w danym kraju. W tym celu dzielimy PKB przez liczbę mieszkańców danego państwa i otrzymujemy tzw. PKB per capita (czyli na osobę). Im więcej przeciętny mieszkaniec danego kraju jest w stanie wytworzyć, tym wyższe będą jego zarobki.



# PKB 7/7

Należy jednak rozróżniać nominalny i realny PKB. Nominalny PKB podawany jest w cenach bieżących (aktualnych). Natomiast realny PKB uwzględnia zmiany cen, jakie nastąpiły w danym okresie i za jego pomocą możemy pokazać, czy realnie produkujemy więcej towarów (Przykład: Gdyby w jakimś kraju ceny wzrosły dwukrotnie, ale dalej produkowano by dokładnie tyle samo, to nominalny PKB wzrósłby dwukrotnie, natomiast realny nie zmieniłby się.)



# Wzrost Gospodarczy

**Wzrost gospodarczy** - rozumiemy jako proces, przyczyniający się do podniesienia standardu życia mieszkańców danego kraju. Wiąże się to ze wzrostem wartości produkcji dóbr i usług, co skutkuje jednocześnie rosnącymi dochodami. Wzrost gospodarczy jest istotny również dla przedsiębiorstw. Gdy gospodarka się powiększa, rosną dochody podmiotów w niej działających: wynagrodzenia obywateli oraz przychody przedsiębiorstw.



# Definicja i cechy działalności gospodarczej

Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

Zarobkowa działalność gospodarcza jest nastawiona na zysk, w odróżnieniu od działalności *pro publico bono - dla dobra publicznego*. Działalność gospodarcza nie musi przynosić zysku, bo nawet przedsiębiorca, którego działalność przynosi straty, wykonuje działalność gospodarczą. Działalność ta musi być wykonywana w sposób zorganizowany (przedsiębiorca musi mieć lokal, ewentualnie pracowników, podpisane umowy na dostawę wody czy prądu) i ciągły. Oznacza to, że jednorazowe wykonanie torebki nie jest działalnością gospodarczą.



# Definicja i cechy działalności gospodarczej

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 5 Prawa przedsiębiorców nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w Ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej.



# Ulga na start

Jeśli rejestruje się działalność po raz pierwszy albo minęło 5 lat od zakończenia poprzedniej działalności, można skorzystać z ulgi na start i nie płacić składek na ubezpieczenia społeczne ZUS przez 6 miesięcy. Normalnie każdy przedsiębiorca, który rejestruje się i nie jest ubezpieczony z innego tytułu (np. pracy na etacie), ma obowiązek zgłosić się do ubezpieczeń społecznych (emerytalne, rentowe, wypadkowe) oraz ubezpieczenia zdrowotnego w ZUS i opłacać składki na te ubezpieczenia w pełnej albo preferencyjnej wysokości (tzw. mały ZUS). Dzięki nowej uldze nie płaci się składek ZUS na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe) przez 6 miesięcy od rozpoczęcia wykonywania działalności. Ulga nie dotyczy ubezpieczenia zdrowotnego. Po pełnych 6 miesiącach kalendarzowych można skorzystać z innej ulgi - tzw. małego ZUS, która pozwala płacić przez kolejne 24 miesiące niższe składki.



# Klasyfikacja działalności gospodarczej

Działalność gospodarczą prowadzą przedsiębiorcy. Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.



# Spółki

Działalność gospodarczą można prowadzić w formie działalności jednoosobowej (jako osoba fizyczna, np. Adam Nowak) lub jako osoba prawna (np. spółka akcyjna) czy jednostka nieposiadająca osobowości prawnej (np. spółka jawna).

## Spółki można podzielić na:

- a) **cywilne** (nie są przedsiębiorcami, ale można w tej formie prowadzić działalność gospodarczą, z tym że przedsiębiorcami są tylko wspólnicy takiej spółki);
- b) **handlowe**, które dzieli się na:
  - **osobowe** (wspólnicy odpowiadają na określonych zasadach za zobowiązania spółek): spółka jawna, partnerska, komandytowa i komandytowo-akcyjna,
  - **kapitałowe** (akcjonariusze oraz udziałowcy nie odpowiadają za zobowiązania spółek): spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i spółka akcyjna.

# Kto może założyć firmę?

<b>Jednoosobowa działalność gospodarcza</b>	Wyłącznie jedna osoba fizyczna.
<b>Spółka cywilna</b>	Minimum dwóch wspólników: osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne mające zdolność prawną.
<b>Spółka jawna</b>	Minimum dwóch wspólników: osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne mające zdolność prawną.
<b>Spółka partnerska</b>	Minimum dwie osoby fizyczne uprawnione do wykonywania wolnych zawodów (partnerzy).
<b>Spółka komandytowa</b>	Dwóch lub więcej wspólników: osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w tym co najmniej jeden komplementariusz (odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki) i jeden komandytariusz (odpowiada za zobowiązania spółki do wysokości sumy komandytowej).

# Kto może założyć firmę?

<p><b>Spółka komandytowo-akcyjna</b></p>	<p>Dwóch lub więcej wspólników: osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne mające zdolność prawną, w tym jeden komplementariusz (odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki) i jeden akcjonariusz (nie odpowiada za zobowiązania spółki).</p>
<p><b>Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością</b></p>	<p>Minimum jeden założyciel (osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna mająca zdolność prawną). Założycielem nie może być wyłącznie jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.</p>
<p><b>Prosta spółka akcyjna</b></p>	<p>Dwóch lub więcej wspólników: osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna mająca zdolność prawną. Prosta spółka akcyjna nie może być założona przez jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.</p>
<p><b>Spółka akcyjna</b></p>	<p>Minimum jeden założyciel: osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Założycielem nie może być wyłącznie jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.</p>



# Źródła:



## Kodeks Cywilny

## mFiles.pl

**Podstawy przedsiębiorczości 2.0. Podręcznik.**

Jacek Musiałkiewicz, Grzegorz Kwiatkowski



**Prowadzenie dokumentacji w jednostce organizacyjnej**

Część 2

**EKA.04**

Podręcznik do nauki zawodu

• TECHNIK EKONOMISTA



**Biznes.gov.pl**



Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

## Prawa konsumenta



# NASTOLATEK Z EKONOMIĄ NA "TY"

## “REKLAMA DŹWIGNIĄ HANDLU”

***Koniec***

Zespół Szkół Ekonomicznych im. Michała Kaleckiego w Bielsku-Białej

### Autorzy Prezentacji:



Kasolik Klaudia



Wrona Iga



Hankus Filip



Pala Paweł